

ZAKON O RUDARSTVU

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Rudno blago u zemlji i na njezinoj površini, kao dobro od općeg interesa Županije Zapadnohercegovačke (u daljnjem tekstu : Županija), ima njezinu osobitu zaštitu i koristi se na način i pod uvjetima propisanim ovim Zakonom.

Članak 2.

Odredbe ovoga Zakona odnose se na eksploataciju mineralnih sirovina u zemlji, na njezinoj površini, na rječnom ili jezerskom dnu ili ispod njega, kao i na izgradnju, održavanje i korištenje rudarskih objekata, postrojenja i uređaja.

Članak 3.

Rudnim blagom, prema ovom Zakonu, smatraju se sve organske i neorganske mineralne sirovine koje se nalaze u čvrstom, rastresitom, plastičnom, tekućem ili plinovitom stanju u prvobitnom ležištu, u nanosima, jalovištima ili u talioničnim troskama ili prirodnim rastopinama (u daljnjem tekstu: mineralne sirovine).

Članak 4.

Mineralnim sirovinama prema ovom Zakonu smatraju se:

1. Energetske mineralne sirovine:
 - a. Visokokalorične i radioaktivne mineralne sirovine: kameni i mrki ugljen, radioaktivni elementi i njihovi spojevi;
 - b. Niskokalorične mineralne sirovine: sve vrste fosilnog ugljena, treseti, ugljikovodici u čvrstom, tekućem i plinovitom stanju, sve vrste bituminoznih i uljnih stijena, kao i ostale vrste plinova koji se nalaze u zemlji;
2. Mineralne sirovine iz kojih se mogu proizvoditi metali i njihovi spojevi;
3. Nemetalne mineralne sirovine: grafit, sumpor, magnezit, fluorit, barit, azbest, tinjac, fosfat, gips, kalcit, kreda, bentonitna glina, feldspat, talk, tuf, sirovina za proizvodnju cementa i vapna, karbonatne i silikatne sirovine, kao i ostale nemetalne mineralne sirovine;
4. Arhitektonsko-građevni kamen;
5. Sve vrste soli i solnih voda;

6. Mineralne i geotermalne vode iz kojih se mogu dobivati mineralne sirovine ili može koristiti akumulirana toplina u energetske svrhe ili se koriste za rekreaciju, zatim kao ljekovita voda i kao voda za piće;
7. Tehnički građevni kamen, građevni pijesak i šljunak, te ciglarska glina.

Članak 5.

Rudarski radovi su radovi koji se izvode u svrhu istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina i geotehničkih radova za izradu podzemnih objekata.

Članak 6.

Podzemna voda kao prirodni resurs, koristi se za vodoopskrbu, poljoprivredu i u energetske svrhe i s njom gospodari javno poduzeće za vodno područje.

Članak 7.

Eksploatacijom mineralnih sirovina mogu se baviti poduzeća ili samostalni poduzetnici koji pored općih uvjeta propisanih zakonom, imaju u stalnom radnom odnosu djelatnika s visokom stručnom spremom rudarske struke i položenim stručnim ispitom.

Eksploatacijom mineralnih sirovina mogu se baviti poduzeća registrirana za obavljanje te djelatnosti (u daljnjem tekstu : rudarsko poduzeće), koja ispunjavaju uvjete propisane ovim Zakonom.

Eksploatacijom mineralnih sirovina mogu se baviti i osobe koje obavljaju te djelatnosti osobnim radom (u daljnjem tekstu : samostalni poduzetnici), a koji ispunjavaju uvjete propisane ovim Zakonom.

Eksploataciju mineralnih sirovina mogu obavljati i strane pravne osobe pod uvjetima predviđenim ovim Zakonom, a na temelju postojećih propisa o stranim ulaganjima.

Članak 8.

U provedbi ovoga Zakona nadležno ministarstvo je Ministarstvo gospodarstva Županije Zapadnohercegovačke (u daljnjem tekstu : nadležno ministarstvo).

Pravo na eksploataciju mineralnih sirovina ostvaruje se na osnovu odobrenja nadležnog ministarstva.

Odobrenje iz stavka 2. ovoga članka ne može se bez suglasnosti tijela koje ih je izdalo prenositi na druge korisnike (poduzeća i samostalne poduzetnike) i ne može biti predmetom stečajnog ili likvidacijskog postupka.

Članak 9.

Na izvađenoj mineralnoj sirovini pri eksploataciji, rudarsko poduzeće ili samostalni poduzetnici stječu pravo raspolaganja, odnosno vlasništva uz obvezu plaćanja naknade.

Naknada za eksploataciju nafte i plina iznosi 3 %, a za ostale mineralne sirovine u rasponu do 3 %, od ukupnog prihoda ostvarenog njihovom prodajom.

Članak 10.

Naknada iz članka 9. prihod je Županije, a ustupa se općini ili gradu na području gdje se obavlja eksploatacija i koristi se za gospodarski razvoj, te zaštitu okoliša i prirode, ako posebnim zakonom nije drugačije određeno.

Visinu naknade u skladu s odredbom članka 9. stavak 2. određuje Vlada Županije, posebnom odlukom.

Članak 11.

Uplate naknada iz članka 9. ovoga Zakona poduzeća i drugi korisnici dužni su realizirati najkasnije deset dana po isteku svakog mjeseca.

Kontrolu izdvajanja i korištenja sredstava iz članka 9. i članka 10. obavlja Ministarstvo financija.

Članak 12.

Eksploatacija mineralnih sirovina mora se vršiti na racionalan način, uz primjenu suvremenih metoda rudarsko-geološke nauke i tehnike.

Članak 13.

U cilju trajne eksploatacije i povećanja proizvodnje mineralnih sirovina poduzeća koja se bave eksploatacijom mineralnih sirovina, dužna su istovremeno s eksploatacijom obavljati geološka istraživanja, radi obnavljanja zaliha mineralnih sirovina.

Članak 14.

Poduzeća koja su registrirana za eksploataciju mineralnih sirovina ili za izvođenje radova na rudarskim objektima, postrojenjima i uređajima, dužna su pri obavljanju ove djelatnosti pridržavati se propisa o zaštiti na radu, tehničkih propisa i normativa u rudarstvu i drugih propisanih pravila o zaštiti života i zdravlja građana. Zatim, osigurati osobna zaštitna sredstva djelatnicima, kao i provoditi mjere za sigurnost građana i imovine.

Članak 15.

U rudarskim podzemnim prostorijama u kojima se pojavljuje metan i drugi zapaljivi i eksplozivni plinovi ili opasna ugljena prašina, zabranjeno je unošenje lako zapaljivih tvari, pribora za pušenje i drugih predmeta koji mogu izazvati požar, zapaljenje ili eksploziju.

Djelatnici koji rade u skladištu ili obavljaju prijevoz ili prijenos eksplozivnih tvari ili izvode poslove miniranja, moraju se pridržavati propisanih mjera zaštite na radu i mjera zaštite od požara. Također i ostale osobe u rudniku koje sudjeluju u navedenim poslovima, dužne su se pridržavati navedenih mjera zaštite.

Svi djelatnici koji sudjeluju u tehnološkom procesu dužni su provoditi propisane mjere zaštite, posebno mjere zaštite od požara, eksplozivnih plinova i tvari, te mjere zaštite od agresivne prašine i ionizirajućeg zračenja, silikoze i iznenadne provale vode.

Kontrolu provođenja navedenih mjera zaštite dužni su obavljati upravitelji i drugi stručno osposobljeni djelatnici.

Članak 16.

Rudarska poduzeća pri izvođenju rudarskih radova dužna su osigurati zaštitu na radu po odredbama ovoga Zakona i pravilnicima koji će biti doneseni na temelju Zakona.

Nadležno ministarstvo, uz suglasnost Ministarstva zdravstva, rada i socijalne skrbi donosi pravilnike o mjerama zaštite na radu iz oblasti rudarstva.

Članak 17.

Na prostorima koje obuhvaćaju objekti koji su u općoj uporabi i proglašeni zaštićenim, može se obavljati eksploatacija mineralnih sirovina samo ako to zahtjeva poseban opći interes.

Članak 18.

Rudarskim objektima, postrojenjima i uređajima smatraju se:

1. Objekti, postrojenja i uređaji u sastavu rudnika, koji su neposredno vezani za tehnološki proces istraživanja i eksploatacije, pripreme i oplemenjivanja mineralnih sirovina;
2. Industrijski kolosjeci, viseće žičare, transporter s trakom, putovi i motorna vozila za prijevoz djelatnika i mineralne sirovine u ležištu i od ležišta do objekta za pripremu, oplemenjivanje i odlagališta ukoliko se prijevoz ne obavlja javnim prometnicama, kao i radionice koje se nalaze u krugu rudnika;
3. Regulacije vodotoka i postrojenja za odvodnjavanje rudnika;
4. Naftovodi, plinovodi i sonovodi od vrtina do odpremne stanice i same odpremne stanice;
5. Objekti, postrojenja i uređaji koji čine galvansku cjelinu s električnim mrežama koje napajaju rudarske objekte;
6. Lampare, garderobe s kupatilima, prostorije stanica za spašavanje i prostorije za smještaj i održavanje njihove opreme;
7. Kompresorske stanice i vodovi komprimiranog zraka.

Rudarskim objektima, postrojenjima i uređajima ne smatraju se objekti društvenog standarda, upravne zgrade, kao i skladišni objekti na površini, motorna vozila za transport i odpremu mineralnih sirovina izvan kruga rudarskog poduzeća, kao i vanjski magazini eksplozivnih tvari, osim kontejnerskih magazina smještenih u krugu rudnika.

Članak 19.

Rudarskim radovima pri eksploataciji mineralnih sirovina u rudarskim poduzećima mogu upravljati osobe koje u pogledu stručne spreme, radnog iskustva i stručnog ispita ispunjavaju uvjete sukladne ovom Zakonu.

Članak 20.

Izdavanje posebne i urbanističke suglasnosti za eksploatacijsko polje i izgradnju rudarskih objekata, postrojenja i uređaja obavljat će se sukladno važećim propisima iz oblasti prostornog uređenja.

Članak 21.

Periodičke preglede oruđa za rad, uređaja i ispitivanja fizičkih, kemijskih i bioloških štetnosti i izdavanje odgovarajućih isprava u rudarstvu, može obavljati poduzeće, koje ima kadrove sa odgovarajućom visokom školskom spremom, položenim stručnim ispitom i radnim iskustvom u struci od najmanje tri godine, tehničku opremu i odgovarajuće laboratorije i ako su registrirani za obavljanje te djelatnosti.

Riješenje o ispunjavanju uvjeta iz stavka 1. ovoga članka donosi Ministarstvo gospodarstva.

Članak 22.

Eksploatacijom mineralnih sirovina, prema ovom Zakonu, smatra se vađenje iz ležišta i oplemenjivanje mineralnih sirovina.

Eksploatacijom nafte i prirodnog plina, prema ovom Zakonu, smatra se i transport nafte, plina i kondenzata lokalnim i magistralnim naftovodima i plinovodima, te skladištenje ugljikovodika u geološkim strukturama.

Eksploatacijom arhitektonsko-građevnog kamena, prema ovom Zakonu, smatra se i vađenje kamena iz ležišta i oblikovanje istog u blokove na kamenolomu, te rezanje i brušenje blokova i kamenih ploča.

Oplemenjivanjem mineralnih sirovina, prema ovom Zakonu, smatra se: odabiranje, sortiranje, drobljenje, mljevenje i sušenje mineralnih tvari, odvajanje korisnog minerala od prateće jalovine, te odvajanje pojedinih mineralnih komponenata, kao i odstranjivanje nečistoća i vode iz nafte i prirodnog plina kada su navedene radnje u tehnološkoj svezi s istraživanjem i eksploatacijom.

II. EKSPLOATACIJA MINERALNIH SIROVINA

1. Odobrenje za eksploataciju

Članak 23.

Odobrenje za eksploataciju mineralnih sirovina izdaje Ministarstvo gospodarstva Županije.

Članak 24.

Za eksploataciju mineralnih sirovina potrebna su slijedeća odobrenja:

1. Rješenje kojim se odobrava eksploatacijsko polje;

2. Odobrenje za izvođenje rudarskih radova;
3. Građevna dozvola za izgradnju rudarskih objekata;
4. Dozvola za uporabu rudarskih objekata i postrojenja.

Članak 25.

Odobrenjem za eksploataciju mineralnih sirovina određuje se:

1. Vrsta mineralne sirovine koja je predmet eksploatacije;
2. Položaj i točne granice eksploatacijskog polja;
3. Rok u kojem se moraju izvršiti pripremni radovi i početi s eksploatacijom;
4. Rok važnosti odobrenja.

Članak 26.

Zahtjev za izdavanje odobrenja sadrži:

1. Vrstu mineralne sirovine koja se namjerava eksploatirati;
2. Podatke o utvrđenim količinama i kakvoći mineralne sirovine;
3. Položaj, oblik, veličinu i granice eksploatacijskog polja;
4. Podatke o stručnim djelatnicima i opremi potrebitoj za eksploataciju;
5. Planiranu godišnju proizvodnju mineralne sirovine;

Zahtjevu za izdavanje odobrenja potrebno je priložiti:

1. Izvod iz sudskog registra iz kojeg je vidljivo, da je podnositelj zahtjeva registriran za eksploataciju mineralnih sirovina;
2. Potvrdu komisije o revidiranim rudnim rezervama;
3. Dva primjerka situacijske karte eksploatacijskog polja mjerila 1:5 000 (ili većeg) s ucrtanim granicama, površinskim objektima, poznatim jamskim ili drugim radovima i izvedenim istražnim radovima, te nazivom eksploatacijskog polja.

Nadležno ministarstvo može od podnositelja zahtjeva za eksploatacijsko pravo zatražiti i druge podatke, ako za to postoje objektivni razlozi.

Članak 27.

Ako je zahtjev za odobrenje eksploatacijskog polja podnijelo rudarsko poduzeće, odnosno samostalni poduzetnik za prostor na kojem je predhodno obavio istraživanje, odobrenje će se izdati tom poduzeću, odnosno samostalnom poduzetniku, ako ispunjavaju propisane uvjete za eksploataciju.

Ako rudarsko poduzeće, odnosno samostalni poduzetnik iz stavka 1. ovoga članka ne ispunjava propisane uvjete za eksploataciju, rudarsko poduzeće, odnosno samostalni poduzetnik koji dobije odobrenje za eksploatacijsko polje dužan je rudarskom poduzeću, odnosno samostalnom poduzetniku, koji je obavio istraživanje mineralnih sirovina, nadoknaditi stvarno uložena sredstva u istražne radove.

Ako su zahtjev za odobrenje eksploatacijskog polja podnijela dva ili više rudarskih poduzeća, odnosno samostalnih poduzetnika, koji nisu na tom prostoru

obavljali istraživanje, odobrenje će se izdati onom koji osigurava najracionalniju eksploataciju mineralnih sirovina.

Članak 28.

Prije davanja odobrenja za eksploataciju održava se javna rasprava, a ako je potrebno i uviđaj na terenu.

O javnoj raspravi obavijestit će se nadležna služba za upravu i zainteresirana rudarska poduzeća, najkasnije osam dana prije održavanja rasprave.

Nadležna služba za upravu će na utvrđen način objaviti održavanje rasprave.

Za proširenje granica već odobrenog eksploatacijskog polja može se izdati odobrenje i bez javne rasprave.

Članak 29.

U zapisnik o javnoj raspravi unose se i prigovori, zahtjevi odnosno prijedlozi zainteresiranih rudarskih poduzeća, tijela i građana.

Zainteresirana poduzeća, tijela i građani mogu svoje prigovore, zahtjeve, odnosno prijedloge dostaviti pismenim putem nadležnom ministarstvu u roku od 8 dana od dana održavanja rasprave.

Članak 30.

Na zahtjev samostalnog poduzetnika ili rudarskog poduzeća, nadležno ministarstvo može izdati odobrenje proširiti i na druge mineralne sirovine koje se nalaze u eksploatacijskom polju.

Uz zahtjev za proširenjem mora se priložiti dokumentacija iz članka 26. ovoga Zakona.

Članak 31.

Ako odobrenjem za eksploataciju nisu obuhvaćene sve vrste mineralnih sirovina koje se nalaze u eksploatacijskom polju, nadležno ministarstvo može izdati odobrenje za eksploataciju neobuhvaćenih mineralnih sirovina drugom rudarskom poduzeću ili samostalnom poduzetniku.

Prije davanja odobrenja zatražit će obrazloženje od rudarskog poduzeća ili samostalnog poduzetnika o mogućnosti eksploatacije neobuhvaćenih mineralnih sirovina s obzirom na postojeće eksploatacijske radove.

Članak 32.

Na eksploatacijskom polju na kome se obavlja podzemna eksploatacija, nadležno ministarstvo može izdati odobrenje za površinsku eksploataciju mineralne sirovine drugom rudarskom poduzeću i samostalnom poduzetniku, samo ako ovom eksploatacijom ne bi ugrožavalo rad podzemne eksploatacije.

Pod uvjetima iz prethodnog stavka, nadležno ministarstvo može izdati odobrenje za podzemnu eksploataciju mineralnih sirovina i pored izdatog odobrenja za površinsku eksploataciju.

Članak 33.

Nadležno ministarstvo oduzet će odobrenje za eksploataciju:

1. Ako se, unatoč upozorenjima neracionalno iskorištava ležište mineralne sirovine;
2. Ako se, eksploatacijom ugrožava život i zdravlje djelatnika i drugih osoba, imovine većeg opsega ili čovjekova okoliša, a druge mjere nisu dovoljne da se to onemogući;
3. Ako se, unatoč pismenog upozorenja, ne plaća naknada za eksploataciju mineralnih sirovina;
4. Ako se, istodobno sa eksploatacijom ne obavlja istraživanje mineralne sirovine na način propisan Zakonom o geološkim istraživanjima;
5. Ako se, ne izradi glavni rudarski projekt eksploatacije u roku koji je određen rješenjem;
6. Ako se, ne otpočne s izvođenjem rudarskih radova i izgradnjom rudarskih objekata i postrojenja u roku određenom u odobrenju, osim ako do odgode nije došlo uslijed više sile.

Članak 34.

Odobrenje za eksploataciju mineralne sirovine prestaje vrijediti:

1. Prestankom rada rudarskog poduzeća ili samostalnog poduzetnika;
2. Kada je iscrpljena mineralna sirovina na području eksploatacijskog polja;
3. Kada rudarsko poduzeće ili samostalni poduzetnik odustane od odobrenja za eksploataciju.

Članak 35.

Odobrenje za eksploataciju mineralnih sirovina može se ustupiti drugom poduzeću ili samostalnom poduzetniku koji su prema odredbama ovoga Zakona registrirani za poslove eksploatacije.

Ustupanje odobrenja za eksploataciju zainteresirane strane moraju regulirati međusobnim ugovorom.

Na osnovi ugovora o ustupanju nadležno ministarstvo će izdati odobrenje i uvesti u katastar eksploatacijskih polja bez javne rasprave.

2. Eksploatacijsko polje

Članak 36.

Eksploatacijsko polje sačinjava prostor koji je horizontalno na površini zemlje ograničen pravim crtama ili prirodnim granicama, a prostire se neograničeno u dubinu Zemlje između vertikalnih ravni položenih kroz te crte, odnosno prirodne granice.

Članak 37.

Eksploatacija mineralnih sirovina iz pješćanih, šljunčanih i drugih nanosa, talionične troske, napuštenih odlagališta, kao i eksploatacija zrnaste i barske željezne rude obavlja se na eksploatacijskom polju koje doseže u dubinu do podloge na kojoj se nalaze ove mineralne sirovine (površinsko eksploatacijsko polje).

Članak 38.

Na području za koje nije urađen prostorni plan, mora se prije izdavanja odobrenja za izgradnju građevnog objekta pribaviti mišljenje rudarskog poduzeća ili samostalnog poduzetnika.

Ako po obrazloženom mišljenju rudarskog poduzeća može nastati oštećenje na građevnim objektima uslijed rudarskih radova, tijelo nadležno za izdavanje odobrenja za izgradnju građevnog objekta ne će izdati odobrenje za izgradnju.

Odobrenje za izgradnju građevnog objekta može se iznimno izdati i kada prema mišljenju rudarskog poduzeća može doći do oštećenja građevnog objekta, ako ne postoji opasnost po život i zdravlje građana i ako se investitor pismeno odrekne prava na naknadu štete koja bi nastala kao posljedica rudarskih radova.

Ako na objektu ili dijelu objekta koji je izgrađen bez propisanog odobrenja nadležnog tijela, nastane šteta uslijed izvođenja rudarskih radova, investitoru ne pripada pravo na naknadu štete.

Ako županijski interes zahtijeva, preko eksploatacijskog polja mogu se izgrađivati javni putovi, željezničke pruge, kanali, elektrovodovi visokog napona i drugi objekti.

Prije izrade investicijskog programa za objekte iz predhodnog stavka, investitor je dužan pribaviti mišljenje rudarskog poduzeća ili samostalnog poduzetnika o najpogodnijem pravcu i položaju ovih objekata na eksploatacijskom polju.

Rudarsko poduzeće ili samostalni poduzetnik ima pravo na naknadu stvarne štete uzrokovane izgradnjom objekata iz stavka 5. ovoga članka.

3. Rudarski programi, projekti i planovi

Članak 39.

Na osnovi podataka o rezervama mineralnih sirovina, podloga i utvrđenih uvjeta eksploatacije, rudarsko poduzeće ili samostalni poduzetnik dužno je izraditi program razvoja rudnika za period od najmanje pet do deset godina.

Članak 40.

Rudarsko poduzeće ili samostalni poduzetnik mogu započeti i obavljati eksploataciju mineralnih sirovina i izgradnju rudarskih objekata u zemlji i na njezinoj površini samo na osnovi odobrenog rudarskog projekta.

Rudarski projekti su:

1. Glavni rudarski projekt;
2. Dopunski rudarski projekt i
3. Pojednostavljeni rudarski projekt.

Članak 41.

Glavni rudarski projekt izrađuje se za nove jame, površinske kopove, postrojenja, pripreme radove, oplemenjivanje mineralnih sirovina i eksploataciju tekućih i plinovitih izvora.

Projekt iz predhodnog stavka izrađuje se na osnovi bilančnih rezervi.

Dopunski rudarski projekt izrađuje se u postojećim rudnicima za izvođenje rudarskih radova istraživanja, otvaranja i eksploatacije novih horizonata, revira, otkopnog polja ili dijelova sloja i rudnog tijela, dijelova tekućih ili plinovitih ležišta, izgradnju i rekonstrukciju rudarskih objekata, postrojenja i uređaja vezanih za eksploataciju mineralnih sirovina, izgradnju magazina eksplozivnih sredstava, izmjene otkopne metode i dodatna rješenja u okviru opće pogonske sigurnosti i kolektivne zaštite i djelomičnu ili potpunu eksploataciju zaštitnih stupova.

Pojednostavljeni rudarski projekt izrađuje se za rudarske radove na rudarskim objektima, postrojenjima i uređajima koji nisu obuhvaćeni stavovima 1. i 3. ovoga članka, rudarske radove na površinskoj i podzemnoj eksploataciji manjih ležišta metalnih i nemetalnih sirovina čija eksploatacija ne će trajati dulje od jedne godine.

Članak 42.

U jamskim pogonima i površinskim kopovima u kojima je potpuno ili trajno obustavljena eksploatacija mineralnih sirovina, može se ponovo pristupiti eksploataciji samo na osnovi novoga glavnoga rudarskoga projekta i odobrenja izdatog prema odredbama ovoga Zakona.

Članak 43.

U rudarskom projektu moraju biti riješena pitanja sigurnosti ljudi, podzemnih, površinskih i susjednih objekata i racionalna eksploatacija ležišta.

Pravilnik o sadržaju programa i rudarskih projekata, donijet će nadležno ministarstvo.

Članak 44.

Rudarske projekte može izrađivati poduzeće ili samostalni poduzetnik koji, pored općih uvjeta propisanih zakonom, ima u stalnom radnom odnosu djelatnika s visokom stručnom spremom i položenim stručnim ispitom i najmanje pet godina radnog iskustva u struci, od čega najmanje tri godine u poduzeću na poslovima one vrste za koje se izrađuje projekt.

Iznimno, iz predhodnog stavka, izradu rudarskih projekata za objekte na površini i to: garderobe s kupatilom, stanice za spašavanje, dispečerske centre, regulacije vodotoka, sonovode, kolosijeke, žičare, dizala, putove, radionice, skladišta, rezervoare, trafostanice, dalekovode, sustav veza i za specifične radove na sanaciji rudarskih objekata mogu izrađivati osobe koje ispunjavaju uvjete za projektiranje po drugim propisima.

Za izradu tehničke dokumentacije i elaborata za kategorizaciju jama po metanu i elaborata za kategorizaciju jama ugroženih opasnom ugljenom prašinom mogu obavljati osobe koje ispunjavaju uvjete iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 45.

Rudarski projekti podliježu reviziji u pogledu primjene članka 43. stavak 1. ovoga Zakona.

Za kakvoću revizije odgovoran je revident.

Reviziju rudarskog projekta može obavljati rudarsko poduzeće ili samostalni poduzetnik koji je registriran za ovu djelatnost (članak 44. stavak 1.).

Članak 46.

Revidenti rudarskog projekta moraju biti djelatnici s visokom stručnom spremom koji ispunjavaju uvjete iz članka 77. stavak 2. ovoga Zakona.

Revident rudarskog projekta ne može biti:

1. Osoba koja je sudjelovala u izradi projekta;
2. Rudarski inspektor;
3. Djelatnik nadležnog ministarstva i
4. Djelatnik poduzeća koje je izradilo projekt.

Ako revident utvrdi da u rudarskom projektu postoje nedostatci, ukazat će u čemu se sastoje i zatražit će da se oni uklone.

Članak 47.

Da je rudarski projekt izrađen u skladu s odredbama ovoga Zakona i propisa o sadržaju rudarskih projekata i programa, revident je dužan potvrditi revizionom klauzulom ili izdati potvrdu ovjerenu i potpisanu od strane revidenta.

Članak 48.

Rudarsko poduzeće za čije je potrebe izrađen rudarski projekt u inozemstvu, dužno je obaviti reviziju toga projekta prema odredbama ovoga Zakona.

Članak 49.

Na kraju svake godine rudarsko poduzeće ili samostalni poduzetnik dužni su na osnovi odobrenih rudarskih projekata i ostale tehničke dokumentacije izraditi godišnji plan radova za slijedeću godinu.

Rudarsko poduzeće dužno je godišnji plan radova dostaviti nadležnom ministarstvu.

Rudarsko poduzeće dužno je voditi knjigu o zalihama mineralnih sirovina i u nju unositi stanje zaliha na kraju svake godine.

Nadležno ministarstvo propisat će Pravilnik o vođenju knjiga i evidenciji mineralnih sirovina.

Članak 50.

Odobrenje za izvođenje radova po rudarskom projektu izdaje nadležno ministarstvo preko tročlane komisije.

Članovi komisije moraju ispunjavati uvjete iz članka 77. stavak 2. ovoga Zakona.

Troškove komisije podmiruje podnositelj zahtjeva.

Uz zahtjev za odobrenje za izvođenje radova po rudarskom projektu, nadležnom ministarstvu dostavlja se :

1. Rudarski projekt u tri primjerka;
2. Odobrenje za eksploataciju određene mineralne sirovine i
3. Potvrdu revidenta o reviziji projekta ili reviziona klauzula.

Prije davanja odobrenja za izvođenje radova po rudarskom projektu, komisija provjerava je su li ispunjene odredbe ovoga Zakona (članci 43., 44., 46., 47. i 50.).

Ako komisija utvrdi da nisu ispunjene odredbe ovoga Zakona ne će izdati odobrenje za izvođenje radova po projektu.

Članak 51.

Nužna odstupanja u pogledu izvođenja radova na rudarskim objektima i u pogledu izvođenja, postavljanja postrojenja i instalacija kojima se bitno ne odstupa od odobrenog rudarskog projekta, mogu se izvoditi samo uz predhodnu suglasnost komisije koja je odobrila izvođenje radova po rudarskom projektu.

Članak 52.

Izgrađeni rudarski objekti, postrojenja i uređaji mogu se koristiti, nakon izdatog odobrenja, koje izdaje komisija formirana od strane nadležnog ministarstva.

Komisija će obaviti tehnički pregled rudarskih objekata, postrojenja i uređaja izgrađenih na osnovi rudarskih projekata.

Radu komisije obvezno je nazočan županijski rudarski inspektor.

Tehnički pregled se obavlja radi provjeravanja, je li rudarski objekt, postrojenje ili uređaj izgrađen prema projektu, propisanim mjerama i normativima zaštite na radu.

Izgrađeni rudarski objekti, postrojenja i uređaji mogu se pustiti u probni rad najviše šest mjeseci prije obavljanja tehničkoga pregleda.

Članak 53.

Rudarsko poduzeće ili samostalni poduzetnik dužan je prijaviti rudarske radove nadležnom ministarstvu 15 dana prije početka radova.

Poduzeća za eksploataciju nafte dužna su prijaviti početak radova na svakoj bušotini.

Nadležno ministarstvo može narediti da rudarsko poduzeće ili samostalni poduzetnik jalovinu s ostacima mineralnih sirovina deponira na određeno mjesto.

Članak 54.

Rudarsko poduzeće ili samostalni poduzetnik dužni su dozvoliti drugom poduzeću ili samostalnom poduzetniku koji obavlja eksploataciju na susjednom polju, otvaranje ili probijanje otvora za provjetravanje ili odvodnjavanje, ako tim radovima ne dovodi u opasnost svoje objekte odnosno radove.

Također je dužno dozvoliti izgradnju prometnica za transport mineralnih sirovina ili jalovine, ako ne ometa radove nositelja eksploatacijskog prava i ako bi drugačije rješenje izazvalo veće troškove.

Rudarsko poduzeće ili samostalni poduzetnik koji obavlja izgradnju, dužan je drugom poduzeću ili poduzetniku na čijem se polju izvode radove platiti naknadu.

Ako se rudarska poduzeća ili samostalni poduzetnici ne dogovore, nadležno ministarstvo donosi rješenje u pogledu izgradnje objekta.

Članak 55.

Rudarsko poduzeće ili samostalni poduzetnik koristi vode po propisima o vodama.

Vode koje se otvore rudarskim radovima, rudarsko poduzeće ili samostalni poduzetnik, može koristiti za svoje potrebe sve do njihova utoka u stalne površinske vode.

Rudarsko poduzeće ili samostalni poduzetnik, dužan je otpadne vode prije puštanja u površinske vode, očistiti od štetnih sastojaka prema propisima o vodama.

4. Obustavljanje eksploatacijskih radova

Članak 56.

Ako rudarsko poduzeće ili samostalni poduzetnik mora privremeno prekinuti rudarske radove zbog nepredviđenih okolnosti (provale plinova ili vode, gorskih udara, jamskih požara, poremećaja na glavnim putovima za provjetravanje, prolaženje, odvodnjavanje, prijevoz, klizanje terena i sl.), dužni su izvijestiti nadležno ministarstvo najkasnije u roku od 24 sata od obustavljanja radova.

Ako je privremeno obustavljanje radova planirano, dužni su izvijestiti nadležno ministarstvo 15 dana prije obustavljanja radova.

Prije obustavljanja radova po stavku 2. ovoga članka koji će trajati duže od 15 dana, mora se obaviti potrebno premjeravanje i moraju se dopuniti rudarski planovi i napraviti zapisnik o uzrocima obustavljanja s naglaskom opasnosti koje se mogu javiti prilikom ponovnog početka eksploatacije.

Članak 57.

Ako iz bilo koga razloga dođe do potpunoga i trajnoga obustavljanja radova u jamama ili površinskim kopovima ili njihovim pojedinim dijelovima, rudarsko poduzeće i samostalni poduzetnik, dužni su izvijestiti nadležno ministarstvo najkasnije 15 dana prije zatvaranja.

Nadležno ministarstvo u tom slučaju može formirati komisiju koja će na terenu ispitati razloge obustave radova, postojanje rezervi i njihovu iscrpljenost i napraviti zapisnik.

Član komisije u ovom slučaju je i tehnički upravitelj dotičnog poduzeća ili samostalnog poduzetnika.

U slučaju prestanka s radom, svi rudarski planovi, skice, mjeračke knjige, projekti i ostala dokumentacija, predaju se nadležnom ministarstvu na čuvanje, a poduzećima ili samostalnim poduzetnicima zainteresiranim za obnovu eksploatacije ministarstvo je dužno dati na uvid.

Potpuno i trajno obustavljanje rudarskih radova, evidentira se na osnovi pismenog obavještenja rudarskog poduzeća ili samostalnog poduzetnika u katastar eksploatacijskih polja, a poduzeću se o tome izdaje potvrda.

Članak 58.

U slučaju potpunoga i trajnoga obustavljanja eksploatacijskih radova, rudarsko poduzeće i samostalni poduzetnik dužni su provesti mjere osiguranja kojima će trajno isključiti mogućnost nastupanja opasnosti za ljude i imovinu.

Rudarsko poduzeće je dužno izvijestiti nadležnu službu za upravu o provedenim mjerama zaštite, a koja je dužna utvrditi je su li provedene mjere dovoljne da se trajno isključi mogućnost nastupanja opasnosti za ljude i imovinu

Ako nadležna služba za upravu utvrdi da su provedene mjere dovoljne, izdat će potvrdu rudarskom poduzeću ili samostalnom poduzetniku.

Ako nadležna služba za upravu utvrdi da nisu dovoljne mjere osiguranja, naredit će rudarskom poduzeću ili samostalnom poduzetniku da u određenom roku otkloni utvrđene nedostatke, a ako rudarsko poduzeće na postupi po nalogu, nadležna služba za upravu provest će potrebite mjere osiguranja na trošak rudarskog poduzeća ili samostalnog poduzetnika.

5. Privođenje kulturi oštećenog zemljišta

Članak 59.

Rudarsko poduzeće ili samostalni poduzetnik koji se bave eksploatacijom mineralnih sirovina, nakon završetka eksploatacije mineralne sirovine, dužni su privesti oštećeno zemljište prvobitnoj kulturi ili drugoj namjeni prema odobrenom projektu, ako za to postoje uvjeti i ako se eksploatacijsko polje nalazi na urbaniziranom području ili području pogodnom za poljoprivredne radove.

6. Katastar eksploatacijskih polja

Članak 60.

Nadležno ministarstvo, dužno je voditi katastar eksploatacijskih polja.

U katastar eksploatacijskih polja unose se svi radovi iz odobrenja za eksploataciju mineralnih sirovina na određenom eksploatacijskom polju, podatci iz naknadnih odobrenja, eventualna ograničenja eksploatacije i podatci o rudarskim objektima van eksploatacije.

Eksploatacijsko polje vodi se u katastru eksploatacijskih polja, na ime rudarskog poduzeća ili samostalnog poduzetnika.

Eksploatacijsko polje vodi se u katastru eksploatacijskih polja do potpunog iscrpljenja mineralne sirovine.

Članak 61.

Prema ovom Zakonu, smatra se da je eksploatacijsko polje iscrpljeno, za određenu mineralnu sirovinu kada takve sirovine više nema ili je u takvom sastavu i količini da njezina eksploatacija nije ekonomična.

Eksploatacijska polja s neiscrpljenim mineralnim sirovinama, ne mogu se koristiti u druge namjene bez odobrenja nadležnog ministarstva.

Pravilnik o vođenju katastra eksploatacijskih polja i zbirke isprava, donijet će nadležno ministarstvo.

Pored katastra eksploatacijskih polja, nadležno ministarstvo vodi zbirku isprava i popis rudarskih poduzeća i samostalnih poduzetnika (kojima su izdana odobrenja za eksploataciju).

Zbirka isprava sadržava prepise odobrenja za eksploataciju sa svim prilogima i nacrtima koje je podnositelj zahtjeva podnio uz zahtjev za odobrenje, kao i naknadna rješenja donijeta u svezi sa eksploatacijskim poljima.

III. RUDARSKA MJERENJA I RUDARSKI PLANOVI

Članak 62.

U cilju pravilnog i sigurnog izvođenja rudarskih radova i racionalne eksploatacije mineralnih sirovina kao i onemogućavanje materijalnih šteta, rudarsko poduzeće i samostalni poduzetnik dužni su na osnovi mjerenja izrađivati i planove, odnosno karte iz kojih se može utvrditi stanje rudarskih radova, njihov međusobni položaj i položaj u odnosu na stare rudarske radove, na objekte i vode na površini.

Članak 63.

Rudarsko poduzeće ili samostalni poduzetnik mora imati :

1. Situacijski nacrt eksploatacijskog polja;
2. Geološku kartu eksploatacijskog polja i njegove okolice i karakteristične geološke profile;
3. Plan rudnika sa ucrtanom površinskom situacijom i podzemnim prostorima, odnosno površinskim kopovima s podacima o slijeganju tla;
4. Planove pojedinih jama, odnosno površinskih kopova;

5. Otkopne i etažne planove svih jamskih i površinskih rudarskih radova pojedinih revira;
6. Planove energetske mreže, komprimiranog zraka, vodovodne mreže kao i jamskih postrojenja s glavnim tehničkim podacima;
7. Planove provjetravanja jama;
8. Planove tektonike.

U slučaju velikog dotoka vode i složene tektonike, nadležno ministarstvo može propisati i vođenje hidrogeoloških planova koji su obvezni kod eksploatacije kamene soli.

Planovi iz stavka 1. točka 4., 5., 6., 7. i 8. ovoga članka moraju se dopunjavati svakog mjeseca prema napredovanju rudarskih radova.

Ako je potrebno, navedeni planovi mogu se dopunjavati i u kraćim rokovima (po nalogu nadležnog ministarstva).

Dopunjavanje planova obavlja se u kraćim rokovima i kada se podzemni radovi kreću u području jamskih vatri i vodnih akumulacija, kao i javnih objekata ili zaštićenih područja.

Iznimno, od odredbi stavka 3. ovoga članka dopunjavanje planova za površinske kopove može se obavljati u rokovima od šest mjeseci uz suglasnost nadležnog ministarstva.

Članak 64.

Rudarsko poduzeće za istraživanje i eksploataciju plinskih i tekućih izvora mora imati:

1. Situacijski nacrt eksploatacijskog polja s naznakom svih istražnih i eksploatacijskih bušotina i ostalih uređaja;
2. Geološku kartu eksploatacijskog polja i njezine okolice, kao i karakteristične geološke profile;
3. Karte o granicama rubne vode;
4. Podatke i izvješće o bušenju i elektrokarotaznim mjerenjima dinamičnog i statičkog tlaka, zacijevljenju, perforaciji, osvajanju dinamičkog i statičkog tlaka, plinskom faktoru i svim ostalim fizičko - kemijskim analizama kolektora i fluida;
5. Plan eksploatacijskog polja s podacima o slijeganju.

Članak 65.

Situacijski nacrt eksploatacijskog polja i rudarska mjerenja na osnovi kojih se izrađuju rudarski planovi, moraju biti priključeni na dvije stalne točke na terenu.

O svim izvršenim mjerenjima rudarsko poduzeće dužno je voditi ovjerene mjeračke knjige.

Mjeračke knjige se ovjeravaju po propisima o ovjeri poslovnih knjiga.

Članak 66.

Rudarska mjerenja vrše i planove izrađuju, odnosno dopunjavaju samo osobe koje za ove poslove imaju stručnu spremu (rudarski mjerači ili geodeti).

Ako se ukaže potreba za izradu novih rudarskih planova u njih se moraju prenijeti svi detalji iz starih rudarskih planova, kao što su jamski otvori, stari radovi, rasjedi, visinske kote i dr.

Članak 67.

Korisnici i vlasnici zemljišta moraju omogućiti rudarskom poduzeću ili samostalnom poduzetniku premjeravanje i postavljanje geodetskih točaka i graničnog kamena eksploatacijskog polja.

IV. ZAŠTITNE MJERE

Članak 68.

Radi zaštite života i zdravlja djelatnika, građana i imovine, rudarsko poduzeće ili samostalni poduzetnici dužni su :

1. Pravovremeno provesti sve propisane mjere zaštite na radu;
2. Izraditi elaborat o potencijalnim opasnostima i plan obrane od njih;
3. Organizirati službu zaštite na radu prema pravilniku o zaštiti na radu;
4. Osigurati djelatnicima osobna i kolektivna zaštitna sredstva;
5. Organizirati službu za spašavanje i vatrogasnu službu i opskrbljivati ih potrebitom opremom, prema pravilnicima o službi zaštite na radu.
6. Za organiziranje službe zaštite na radu, službe za spašavanje, vatrogasne službe i uvođenje mjera za njihovo nesmetano i redovito funkcioniranje odgovorni su: poslovodni organi, vlasnici, direktori, tehnički upravitelji ili odgovorne osobe.

Članak 69.

Zadaci službe zaštite na radu su:

1. Neposredna kontrola provođenja mjera zaštite na radu;
2. Vođenje evidencije o nesretnim slučajevima i profesionalnim oboljenjima u rudarskom poduzeću s navođenjem uzroka usljed kojih su oni nastali;
3. Proučavanje uzroka i ostalih genetskih faktora, nesretnih slučajeva i profesionalnih oboljenja i davanje prijedloga za poduzimanje mjera i uvođenje metoda rada koje osiguravaju uspješnije suzbijanje tih uzroka;
4. Praćenje zdravstvenog stanja djelatnika i davanje prijedloga za poboljšanje zdravstveno-higijenskih uvjeta pri radu;
5. Davanje prijedloga poslovodstvu, vlasnicima, direktorima i drugim tijelima rudarskog poduzeća ili samostalnom poduzetniku radi poduzimanja mjera za osiguranje zaštite na radu.

Službu zaštite na radu obavlja potreban broj djelatnika odgovarajućih struka s visokom stručnom spremom, koje imaju najmanje tri godine radnog iskustva u struci i položen stručni ispit.

Djelatnik koji upravlja poslovima službe zaštite na radu, mora ispunjavati potrebite uvjete predviđene u članku 77. ovoga Zakona i za rad službe zaštite na radu i

svoj rad neposredno je odgovoran poslovodnom tijelu poduzeća ili samostalnom poduzetniku.

Članak 70.

Poslove službe za spašavanje i vatrogasne službe obavljaju djelatnici koji su za te poslove posebno osposobljeni.

Iznimno, dva ili više rudarskih poduzeća ili samostalnih poduzetnika mogu sporazumno organizirati zajedničku službu za spašavanje ili vatrogasnu službu, ako to priroda posla dozvoljava, a ne prijeti opasnost od: eksplozivnih i štetnih plinova, opasne prašine, gorskih udara, podzemnih tlakova, zarušavanja, požara, prodora vode i žitkih materijala.

Rudarsko poduzeće ili samostalni poduzetnici iz predhodog stavka međusobnim ugovorom uređuju organiziranje ovih službi i njihovo opskrbljivanje potrebitom opremom.

Poslovodna tijela, vlasnici, direktori rudarskog poduzeća ili samostalni poduzetnik, dužni su povremeno razmotriti i pismenim putem izvijestiti nadležno ministarstvo o stanju zaštite na radu u dotičnom rudarskom poduzeću ili kod samostalnog poduzetnika.

Rudarsko poduzeće ili samostalni poduzetnik dužan je osigurati stalni nadzor nad svim rudarskim radovima, postrojenjima, uređajima i instalacijama u svim smjenama.

U jamama ugroženim metanom ili eksplozivnom ugljenom prašinom nadzor nad provjetravanjem mora biti stalan.

Za neposredno provođenje mjera zaštite na radu odgovorna je svaka osoba zaposlena u rudarskom poduzeću ili kod samostalnog poduzetnika u okviru djelokruga svoga rada koje je utvrđeno pravilnicima o mjerama zaštite na radu poduzeća.

Članak 71.

Ukoliko više jama ili površinskih kopova imaju zajedničku ulaznu ili izlaznu struju, transport ili izvoz, odvodnjavanje i slično, rudarska poduzeća ili samostalni poduzetnici će odrediti dužnosti i odgovornosti djelatnika za održavanje u ispravnom stanju i provođenje mjera zaštite nad tim zajedničkim objektima.

Članak 72.

Svaki djelatnik koji zasnuje radni odnos u rudarskom poduzeću ili kod samostalnog poduzetnika, prije raspoređivanja na poslove mora se upoznati s poslom koji će obavljati, propisima o mjerama zaštite, s opasnostima koje mogu nastati u poslu kao i s organiziranjem i provođenjem mjere zaštite na radu.

Djelatnik koji se prvi puta raspoređuje na rudarske radove, mora se postupno, a najmanje 15 dana uvoditi u posao pod neposrednim nadzorom djelatnika koga osobe odgovorne za provođenje zaštite na radu odrede. Djelatnik koji se premješta na druge poslove i zadatke mora se prije otpočinanja rada upoznati s radom, propisima i mjerama zaštite i opasnostima koje mogu nastati na tim poslovima.

Članak 73.

Rudarsko poduzeće dužno je organizirati upoznavanje djelatnika s propisima i mjerama zaštite na radu, kao i s mjerama provođenja plana odbrane i akcije spašavanja u slučajevima iznenadnih udesa.

Upoznavanje djelatnika i provjere znanja iz oblasti zaštite regulirat će se pravilnicima o zaštiti na radu.

U slučajevima povrede propisa o zaštiti na radu, nadležno tijelo može djelatnika koji je izvršio povredu privremeno ili za stalno odstraniti iz rudarskog poduzeća.

Rudarsko poduzeće ili samostalni poduzetnik dužni su voditi knjigu rudarskog nadzora.

U knjigu rudarskog nadzora unose se naređenja poslovnog tijela, osobe odgovorne za tehničko upravljanje, kao i drugih osoba ovlaštenih po pitanjima poslova zaštite na radu koja su im izdali prilikom pregleda radova.

Knjiga rudarskog nadzora vodi se za svaku jamu, površinski kop i objekte pripreme mineralne sirovine.

Članak 74.

Svaki djelatnik dužan je najkraćim putem izvijestiti odgovornog djelatnika o svakoj pojavi opasnosti pri izvođenju rudarskih radova, a naročito o pojavi eksplozivnih, zagušljivih i otrovnih plinova, provale vode, pojavi vatre, gorskom udaru ili drugim pojavama koje mogu ugroziti sigurnost ljudi i imovine.

O pojavama iz predhodnog stavka rudarsko poduzeće ili samostalni poduzetnik dužni su najkraćim putem izvijestiti nadležno ministarstvo.

Rudarsko poduzeće ili samostalni poduzetnik dužni su najkraćim putem izvijestiti nadležno ministarstvo i policijsku upravu (stanicu) o svakom smrtnom slučaju, skupnoj povredi, teškoj povredi na radu i nesreći u rudarskom poduzeću ili kod samostalnog poduzetnika.

Članak 75.

Rudarsko poduzeće ili samostalni poduzetnik dužni su pružiti pomoć susjednom rudarskom poduzeću ili samostalnom poduzetniku čim saznaju da je kod tog poduzeća ili samostalnog poduzetnika došlo do bilo kojega vida nesreće pri kome su ugroženi životi djelatnika.

Na poziv županijskog inspektora rudarstva, ugroženog poduzeća ili samostalnog poduzetnika, drugo rudarsko poduzeće ili samostalni poduzetnik dužni su pružiti pomoć ugroženom rudarskom poduzeću ili samostalnom poduzetniku.

Rudarska poduzeća ili samostalni poduzetnici iz stavaka 1. i 2. ovoga članka nisu dužni pružiti pomoć, jedino ako se njihove ekipe za spašavanje ne bi smjele udaljiti zbog postojećih opasnosti na svojim radilištima

U slučaju nesreća većih razmjera ili s težim posljedicama u rudarskom poduzeću ili kod samostalnog poduzetnika, općinski ured obrane može na zahtjev upravitelja akcije za spašavanje narediti i provesti mobilizaciju potrebite radne snage, prijevoznih sredstava i vatrogasnih društava uz naknadu troškova od strane ugroženog rudarskog poduzeća ili samostalnog poduzetnika.

U slučaju opasnosti vlasnici i korisnici zemljišta dužni su dozvoliti, na svomu zemljištu, obavljanje neodgodivih radova radi otklanjanja te opasnosti.

Rudarsko poduzeće ili samostalni poduzetnik dužni su nadoknaditi štetu nastalu radovima iz predhodnog stavka.

V. STUČNA SPREMA DJELATNIKA KOJI UPRAVLJAJU TEHNIČKIM POSLOVIMA

Članak 76.

Poslove nadzornika u rudarskim objektima može obavljati djelatnik koji ima najmanje završen IV. stupanj SSS odgovarajuće struke, dvije godine radnoga iskustva i položen stručni ispit.

Poslove poslovođe u rudarskim objektima može obavljati djelatnik koji je najmanje dvije godine obavljao poslove nadzornika u odgovarajućem objektu.

Poslove palitelja mina obavlja djelatnik sa položenim ispitom za palitelja mina.

Članak 77.

Poslove tehničkoga upravljanja u rudarskom poduzeću ili kod samostalnog poduzetnika može obavljati djelatnik koji ima:

1. Završeni odgovarajući tehnički fakultet (visoku tehničku školu), tri godine radnoga iskustva i položen stručni ispit;
2. Završen prvi stupanj tehničkoga fakulteta ili visoke tehničke škole, četiri godine godine radnog iskustva i položen stručni ispit.

Poslove glavnoga tehničkoga upravitelja u rudarskom poduzeću ili kod samostalnog poduzetnika može obavljati djelatnik koji ispunjava uvjete stavka 1. ovoga članka i koji je najmanje tri godine obavljao poslove tehničkoga upravitelja, u jami, površinskom kopu, objektu za pripremu mineralnih sirovina, službi zaštite na radu, službi razvoja i projektiranja.

Poslove upravljanja službom zaštite na radu može obavljati djelatnik koji ispunjava uvjete stavka 1. ovoga članka i ima najmanje pet godina radnoga iskustva na poslovima tehničkoga upravljanja.

Poslove mjerenja na površinskim kopovima i jamama može obavljati djelatnik koji ima završen IV. stupanj SSS, dvije godine radnog iskustva i položen stručni ispit.

Poslove iz članka 76. i 77. ovoga Zakona u jamama koje su ugrožene metanom ili opasnom ugljenom prašinom, mogu obavljati samo djelatnici koji su najmanje tri godine proveli u jamama ugroženim metanom, odnosno opasnom ugljenom prašinom.

Članak 78.

Pod školama i fakultetima odgovarajuće struke za obavljanje poslova iz članka 76. i 77. ovoga Zakona podrazumijevaju se škole, odnosno fakulteti:

1. Za poslove nadzora i tehničkoga upravljanja rudarskim podzemnim i površinskim eksploatacijskim i istražnim radovima, masovnim miniranjem, službom provjetravanja, službom zaštite na radu, službom spašavanja, završena rudarska škola, odnosno fakultet općeg ili eksploatacijskog smjera;

2. Za poslove radova i tehničkoga upravljanja objektima, oplemenjivanja mineralnih sirovina završena rudarska škola, strojarska, tehnološka ili kemijska škola, odnosno fakultet s položenim stručnim ispitom u rudarstvu;
3. Za poslove nadzora i tehničkoga upravljanja dubinskim bušenjem završena rudarsko-geološka škola, odnosno fakultet;
4. Za poslove nadzora i tehničkoga upravljanja elektro službom, odnosno strojarskom službom, radionicama za održavanje završena elektrotehnička, strojarska škola, odnosno fakultet s položenim stručnim ispitom u rudarstvu;
5. Za poslove samostalnog mjerača i upravljanje službom mjerenja, završena geodetska ili rudarska škola, odnosno geodetski ili rudarski fakultet;
6. Za poslove nadzora i tehničko upravljanje građevno-montažnim i drugim specifičnim radovima, završena građevna, strojarska ili elektrotehnička škola, odnosno fakultet;
7. Iznimno, za poslove i tehničko upravljanje kamenolomima, objektima prerade kamena i izrade tunela, završen građevni fakultet sa položenim stručnim ispitom u rudarstvu;
8. Za poslove miniranja, upravljane bušenjem i miniranjem, položen ispit za palitelja mina, odnosno rudarski fakultet eksploatacijskog ili općeg smjera.

Članak 79.

Pod radnim iskustvom u odredbama članka 76. i 77. ovoga Zakona smatra se iskustvo po završenoj školi i to na poslovima odgovarajućeg zanimanja u rudarstvu.

Članak 80.

Stručni ispiti propisani ovim Zakonom polažu se pred komisijom formiranom od strane nadležnog ministarstva.

Troškove polaganja stručnoga ispita snosi rudarsko poduzeće ili samostalni poduzetnik kod kojega kandidat radi ili kandidat osobno.

Stručni ispiti predviđeni odredbama ovoga Zakona polažu se po pravilnicima koje donosi nadležno ministarstvo.

VI. UPRAVNI I INSPEKCIJSKI NADZOR

Članak 81.

Upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona i pravilnika donijetih na osnovi njega provodi nadležno ministarstvo.

Nadležno ministarstvo nadzor iz predhodnog stavka obavlja preko rudarskog inspektora.

Članak 82.

Za županijskog rudarskog inspektora može se postaviti diplomirani inženjer rudarstva s položenim stručnim ispitom i radnim iskustvom od najmanje pet godina na poslovima tehničkoga upravljanja površinskim kopom, jamama i objektima za oplemenjivanje, a ako obavlja nadzor nad jamski objektima s metanom ili opasnom

ugljenom prašinom, mora imati radno iskustvo od najmanje tri godine u takvim objektima.

Članak 83.

U obavljanju nadzora nad primjenom mjera zaštite na radu županijski rudarski inspektor ima ovlaštenja i dužnosti inspektora rada predviđene zakonom ili pravilnicima o zaštiti na radu.

Članak 84.

U obavljanju nadzora županijski rudarski inspektor ima pravo u svako doba ući u sve poslovne i pogonske prostorije, razgledati sve planove jamskih i površinskih objekata, izvješća i dnevnike o radu pojedinih strojeva, postrojenja, uređaja i svu potrebitu dokumentaciju rudarskog poduzeća ili samostalnog poduzetnika.

Županijski rudarski inspektor može po potrebi i saslušati odgovorne djelatnike.

Županijski rudarski inspektor ima pravo uzimati uzorke mineralnih sirovina i pogonskog materijala u svrhu ispitivanja.

Zabranjeno je ometanje ili onemogućavanje inspeksijskog nadzora na bilo koji način, naročito nasilnim metodama, uporabom sile ili prijetnjom da će se upotrijebiti sila.

Prema okolnostima slučaja na zahtjev rudarskog inspektora, nadležno tijelo Ministarstva unutarnjih poslova dužno je osigurati osobnu zaštitu i pružiti pomoć u obavljanju inspeksijskog nadzora.

Članak 85.

U obavljanju nadzora županijski inspektor posebno kontrolira:

1. Provode li se propisane mjere i normativi zaštite na radu;
2. Obavlja li se eksploatacija mineralnih sirovina na osnovi odobrenja za eksploataciju i sukladno tom odobrenju;
3. Pri izvođenju rudarskih radova, primjenjuju li se pravilno propisi koji se odnose na te radove;
4. Izgrađuju li se rudarski objekti, postrojenja i uređaji sukladno projektima i odgovara li stanje ovih objekata propisima;
5. Izvode li se rudarski radovi po planu;
6. Obavljaju li se rudarska mjerenja, pravilno izrađuju i dopunjavaju rudarski planovi i ostala dokumentacija potrebna za pravilno tehničko i racionalno izvođenje rudarskih radova i vode li se ažurno mjeračke knjige;
7. Transport, uskladištenje i rukovanje eksplozivnim i zapaljivim materijalom obavlja po propisima koji vrijede;
8. Prelazi li vađenje mineralnih sirovina pri istražnim radovima na eksploataciju;
9. Nalaze li se na poslovima upravljanja osobe koje ispunjavaju propisane uvjete za vršenje tih dužnosti i jesu li djelatnici osposobljeni za poslove na kojima rade.

Članak 86.

Ako se prilikom obavljanja nadzora utvrdi da se rudarsko poduzeće ili samostalni poduzetnik ne pridržava propisa, rudarski inspektor će pismeno konstatirati nepravilnosti i nedostatke i narediti će rješenjem koje se mjere moraju poduzeti za njihovo otklanjanje, određujući pri tom rokove za njihovo provođenje kao i rokove u kojima je rudarsko poduzeće ili samostalni poduzetnik dužan obavijestiti rudarsku inspekciju o njihovom otklanjanju.

Županijski rudarski inspektor može izreći zabranu rada u pogonu ili na određenim poslovima ako utvrdi nedostatke ili propuste iz članka 85. ovoga Zakona.

Ako se, nedostatci i propusti odnose na mjere zaštite na radu uslijed kojih može nastati neposredna opasnost po živote i zdravlje uposlenih djelatnika i drugih građana, rudarski inspektor će zabraniti rad u pogonu ili na određenim poslovima dok se postojeći nedostatci ne otklone.

Županijski rudarski inspektor dužan je rješenje koje donosi na osnovi ovoga članka dostaviti nadležnoj službi za upravu.

Članak 87.

Ako rudarsko poduzeće ili samostalni poduzetnik ne postupi po rješenju za otklanjanje nedostataka, županijski inspektor zabranit će rad na poslovima na koje se rješenje odnosi dok se nedostatci ne otklone.

Rješenje iz stavka 1. ovoga članka je konačno.

Županijski rudarski inspektor može narediti da se provedu i mjere zaštite na radu koje nisu propisane, ukoliko se tim mjerama otklanjaju opasnosti po život i zdravlje uposlenih djelatnika.

Članak 88.

Ako povreda propisa predstavlja prekršaj, privredni prijestup ili krivično djelo, županijski inspektor dužan je podnijeti zahtjev za pokretanje odgovarajućeg postupka.

Članak 89.

Ako se utvrde nedostatci i nepravilnosti iz članka 86. ovoga Zakona, županijski rudarski inspektor, izvještava nadležno posloводство ili tijelo upravljanja rudarskog poduzeća ili samostalnog poduzetnika i ukazuje na nesavjestan rad pojedinih odgovornih djelatnika.

Nadležno tijelo upravljanja rudarskoga poduzeća ili samostalnog poduzetnika, dužno je razmotriti izvješća iz stavka 1. ovoga članka i o svom zaključku obavijestiti nadležno ministarstvo.

Članak 90.

Županijski rudarski inspektor dužan je odmah, na mjestu događaja, ispitati uzroke smrtnih i skupnih nesretnih slučajeva, narediti mjere koje se bez odlaganja moraju poduzeti i u najkraćem roku dati obrazloženo mišljenje o uzrocima nesreće.

Članak 91.

Ako županijski rudarski inspektor utvrdi da rudarsko poduzeće ili samostalni poduzetnik za istraživanje eksploatira pri istražnim radovima veću količinu mineralnih sirovina od propisane u odobrenju za istraživanje, podnijet će prijedlog nadležnom tijelu za ukidanje odobrenja za istraživanje i oduzimanje materijalne koristi ostvarene prodajom mineralnih sirovina.

Članak 92.

U cilju osiguranja što potpunije zaštite na radu, života i zdravlja uposlenih djelatnika i sprječavanja materijalnih šteta većih razmjera i zaštite okoliša, županijski rudarski inspektor, dužan je obaviti inspekcijski nadzor rudarskog poduzeća ili samostalnog poduzetnika najmanje jedanput godišnje, a jame s metanom ili opasnom ugljenom prašinom najmanje jedanput u šest mjeseci.

Članak 93.

Županijski rudarski inspektor dužan je da čuva, kao službenu tajnu, sve podatke koje je saznao u obavljanju inspekcijskog nadzora, a koji su propisima i aktima poduzeća utvrđeni kao poslovna tajna.

VII. KAZNENE ODREDBE

Članak 94.

Novčanom kaznom od 1000 KM do 5000 KM kaznit će se za privredni prijestup poduzeće ili samostalni poduzetnik, koji ne uplati naknadu iz članka 9. ovoga Zakona u roku propisanom ovim Zakonom.

Za privredni prijestup iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 200 KM do 500 KM i odgovorna osoba u poduzeću ili kod samostalnog poduzetnika.

Članak 95.

Novčanom kaznom od 2000 KM do 5000 KM kaznit će se za privredni prijestup poduzeće i druga pravna osoba:

1. Ako obavlja eksploataciju mineralnih sirovina bez odobrenja nadležnog tijela (članak 8.);
2. Ne provodi propisane mjere zaštite na radu (članak 14.) i zaštite života i zdravlja djelatnika, građana i imovine (članak 68.).
3. Obavlja poslove periodičkih pregleda, mjerenja i ispitivanja, a ne ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom (članak 21.);
4. Povjeri izradu tehničke dokumentacije, obavljanje poslova periodičkih pregleda, mjerenja i ispitivanja ili izvođenja rudarskih radova poduzećima ili drugum pravnim osobama koji ne ispunjavaju uvjete propisane ovim Zakonom (članak 21. i 44.)
5. Poduzeće ili samostalni poduzetnik u kome je izrađen projekt, ako u njemu nisu riješena sva pitanja sigurnosti ljudi, pogona, podzemnih, površinskih i susjednih

- objekata, ako nisu ili su nepravilno primjenjeni propisi o zaštiti na radu, normativi i standardi (članak 43. stavak 1.);
6. Koji obavlja poslove na izradi tehničke dokumentacije, a ne ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom (članak 44.);
 7. Poduzeće ili samostalni poduzetnik u kome je izvršena revizija projekta, ako nije provjerena primijena članka 43. stavak 1. ovoga Zakona ili ako je revizija nemarno ili nekvalitetno obavljena (članak 45.);
 8. Nema rudarske planove ili ih redovito ne dopunjava ili ako godišnji plan ne dostavi na zahtjev nadležnom ministarstvu (članak 49., 62., 63.);
 9. Koja izvodi rudarske radove bez odobrenja za izvođenje radova po projektu (članak 50.);
 10. U izvođenju rudarskih i drugih radova i pri postavljanju postrojenja i uređaja odstupa od odobrenih projekata bez suglasnosti komisije koja je odobrila izvođenje radova po projektu (članak 51.);
 11. Koja stavi u redovnu uporabu objekte, postrojenja i uređaje prije dobivanja odobrenja za uporabu (članak 52.);
 12. Oštećeno zemljište ne privede prvobitnoj kulturi, odnosno drugoj namjeni, prema članku 59. ovoga Zakona;
 13. Ako koristi ne iscrpljena polja suprotno odredbi članka 62.;
 14. Ne organizira službu zaštite na radu (članak 68. točka 3.);
 15. Ne organizira službu za spašavanje i ne opskrbi je potrebitom opremom (članak 68. točka 5.);
 16. Ne osigura stalni nadzor nad svim rudarskim radovima, postrojenjima, uređajima i instalacijama u svim smjenama (članak 70. stavak 5.);
 17. U jamama ugroženim metanom ili eksplozivnom ugljenom prašinom ne osigura stalni nadzor nad provjetranjem (članak 70. stavak 6.);
 18. Na poslove tehničkoga upravljanja rudarskim radovima rasporedi osobu koja ne ispunjava propisane uvjete (članak 76. i 77.);

Članak 96.

Za privredne prijestupe iz članka 94. i 95. ovoga Zakona može se izreći zaštitna mjera zabrane odgovornoj osobi u poduzeću ili kod samostalnog poduzetnika, da obavlja određene dužnosti u trajanju od tri mjeseca do godinu dana.

Članak 97.

Novčanom kaznom od 1000 KM do 3000 KM kaznit će se za prekršaj poduzeće i druga pravna osoba:

1. Ako povjeri izradu tehničke dokumentacije ili reviziju projekta osobi koja ne ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom (članak 44. i 46.);
2. U propisanom roku ne obavijesti nadležno ministarstvo o skupnom ili teškom nesretnom slučaju i o uzrocima nesreće ili u određenom roku ne obavijesti nadležno ministarstvo o obustavi radova (članak 56., 57., 74.);
3. Nakon završetka ili trajnoga obustavljanja eksploatacijskih radova ne postupi sukladno odredbama članka 58. i 59. ovoga Zakona i ne obavijesti nadležnu službu za upravu;

4. Ne dozvoli županijskom rudarskom inspektoru ulaske u poslovne i pogonske prostorije ili uvid u planove, izvješća i drugu dokumentaciju o stanju rudarskih radova ili na drugi način ometa županijskog rudarskog inspektora u obavljanju nadzora (članak 84.);

5. Ne postupi po rješenju županijskog rudarskog inspektora (članak 86.).

Novčanom kaznom od 100 KM do 400 KM kaznit će se za prekršaj iz predhodnog stavka ovoga članka i odgovorna osoba u poduzeću ili kod samostalnog poduzetnika.

Članak 98.

Novčanom kaznom od 50 KM kaznit će se na terenu za prekršaj:

1. Odgovorna osoba u poduzeću ili kod samostalnog poduzetnika, ako ne osigura primjenu zaštitnih mjera, ne osigura korištenje sredstava i opreme za osobnu zaštitu na radu, ne osigura održavanje u ispravnom stanju oruđa za rad, uređaje i njihovu namjensku uporabu u svezi sa zaštitom na radu (članak 14.);

2. Osoba zaposlena u poduzeću ili kod samostalnog poduzetnika, ako ne provodi mjere zaštite na radu u smislu odredbi (članka 70. stavak 7.);

Novčanu kaznu iz odredbi stavka 1. ovoga članka izriče i naplaćuje županijski rudarski inspektor na terenu.

Članak 99.

Za privredne prijestupe i prekršaje propisane ovim Zakonom izreći će se uz novčanu kaznu i mjera oduzimanja imovinske koristi ostvarene prijestupom, odnosno prekršajem.

VIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 100.

Poduzeća i samostalni poduzetnici, dužni su uskladiti s odredbama članka 23. ovoga Zakona, ranije izdata odobrenja za eksploataciju mineralnih sirovina u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 101.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaju vrijediti:

1. Zakon o rudarstvu SR BiH ("Sl. list SR BiH", br. 4/84.),
2. UREDBA o primjeni Zakona o rudarstvu za vrijeme neposredne ratne opasnosti ili za vrijeme ratnog stanja ("N. list HZ HB", br. 4/93.).

Nadležno ministarstvo donijet će pravilnike iz članka 16. stavak 2., članak 43. stavak 2., članak 49. stavak 4., članak 61. stavak 3. i članka 80. stavak 3. ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, a do tada za primjenu i provedbu ovoga Zakona primjenjivat će se pravilnici doneseni na temelju Zakona o rudarstvu SR BiH ("Sl. list SR BiH", br. 4/84.).

Članak 102.

Ovaj Zakon stupa na snagu danom objavljivanja u "Narodnim novinama
Županije Zapadnohercegovačke".

Bosna i Hercegovina
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA
- S K U P Š T I N A -
Broj:-----/98
Široki Brijeg,-----1998.

Presjednik
Ivan Paponja